

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Pranešimo numeris : 2024/0351/LV (Latvia)

Įstatymo projektas „Alkoholinių gėrimų apyvartos įstatymo pakeitimai“

Gauti duomenys : 01/07/2024

Status quo pabaiga : 02/10/2024 (02/01/2025) (closed)

Message

Pranešimas 001

Komisijos pranešimas - TRIS/(2024) 1700

Direktyva (ES) 2015/1535

Pranešimas: 2024/0351/LV

Valstybės narės pranešimas apie teksto projektą

Notification – Notificación – Notifizierung – Нотификация – Oznámení – Notifikation – Γνωστοποίηση – Notificación – Teavitamine – Ilmoitus – Obavijest – Bejelentés – Notifica – Pranešimas – Paziņojums – Notifika – Kennisgeving – Zawiadomienie – Notificação – Notificare – Oznámenie – Obvestilo – Anmälan – Fógra a thabhairt

Does not open the delays - N'ouvre pas de délai - Kein Fristbeginn - Не се предвижда период на прекъсване - Nezahajuje prodlení - Fristerne indledes ikke - Καμία έναρξη προθεσμίας - No abre el plazo - Viivituste perioodi ei avata - Määräaika ei ala tästä - Ne otvara razdoblje kašnjenja - Nem nyitja meg a késésket - Non fa decorrere la mora - Atidējimai nepradedami - Atlikšanas laikposms nesākas - Ma jiftaħ il-perijodi ta' dewmien - Geen termijnbegin - Nie otwiera opóźnień - Não inicia o prazo - Nu deschide perioadele de stagnare - Nezačína oneskorenia - Ne uvaja zamud - Inleder ingen frist - Ní osclaíonn sé na moilleanna

MSG: 20241700.LT

1. MSG 001 IND 2024 0351 LV LT 01-07-2024 LV NOTIF

2. Latvia

3A. Ekonomikas ministrija

3B. Veselības ministrija, tālrunis: +371 67717480, e-pasts: vm@vm.gov.lv (elena.zviedre@vm.gov.lv)

4. 2024/0351/LV - C51A - Gėrimai

5. Įstatymo projektas „Alkoholinių gėrimų apyvartos įstatymo pakeitimai“

6. Alkoholis, prekyba alkoholiu

7.

Reglamentas (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą: 23 straipsnis
Reglamente (EB) Nr. 1924/2006 reikalaujama, kad ant daugumos fasuotų maisto produktų turėtų būti nurodyta maistinė ir energinė vertė. Savo ruožtu privaloma informacija apie maistinę vertę, įskaitant energinę vertę pagal Reglamento

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Nr. 1169/2011 41 straipsnį, negali būti taikoma alkoholiniams gėrimams, kuriuose alkoholio koncentracija viršija 1,2 proc. tūrio, o valstybės narės gali pačios taikyti nacionalinės teisės aktus dėl alkoholinių gėrimų sudedamųjų dalių sąrašo.

8. Įstatymo projekto reikalavimai, kurie turi būti suderinti su Europos Komisija:

- į alkoholinių gėrimų etiketes įtraukti piktogramas, kuriomis piliečiai skatinami nevartoti alkoholio neštumo metu ir vairuojant;
- alkoholinių gėrimų etiketėse pateikti informaciją apie sudedamąsias dalis, maistinę vertę, įskaitant energinę vertę, kuria vartotojai būtų informuojami apie maisto produktą;
- interneto svetainėje arba per mobiliąją programėlę perkamus alkoholinius gėrimus pirkėjui leidžiama pristatyti ne anksčiau kaip praėjus šešioms valandoms nuo užsakymo.

Į įstatymo projektą įtraukti papildomi reikalavimai:

- reikalauti, kad mažmeninės prekybos vietose būtų teikiama informacija su įspėjimu, kad alkoholinių gėrimų neturėtų vartoti nepilnamečiai ir kad jų vartojimas daro neigiamą poveikį sveikatai;
- uždrausti nemokamai siūlyti alkoholinius gėrimus lošimo salonuose ir kazino, taip pat uždrausti jų pardavimą, vartojimą, perdavimą prie lošimo automatų, lošimo stalų ir kitos lošimo įrangos;
- apriboti alkoholio pardavimo laiką (nuo pirmadienio iki šeštadienio 10.00–20.00 val.; sekmadieniais 10.00–18.00 val.);
- uždrausti prekiauti alkoholiniais gėrimais, kurių sudėtyje yra daugiau kaip 22 % alkoholio, kurių talpa yra ne didesnė kaip 0,2 litro ir kurie supakuoti į plastikinę (PET) pakuotę;
- uždrausti alkoholinių gėrimų kainų ir nuolaidų reklamą medijoje ir spaudoje, kino teatruose ir internete;
- uždrausti pardavimo skatinimo priemones (išpardavimą ir kt.), įskaitant „2 už 1 kainą“ arba „pirkti daugiau alkoholinių gėrimų butelių už mažesnę kainą“ ir t. t., ir uždrausti alkoholinių gėrimų pirkimą su nuolaida pagal lojalumo sistemą.

9. Įstatymo projektu siekiama apsaugoti visuomenės, visų pirma vaikų ir jaunimo, sveikatos interesus, nustatant įrodymais pagrįstas sudėtingas priemones, kuriomis ne tik ribojama alkoholinių gėrimų reklama ir prieinamumas, bet ir užtikrinamas visuomenės informuotumas apie alkoholio vartojimo poveikį sveikatai. Įstatymo projekte nustatytais reikalavimais siekiama sumažinti registruoto absoliučiojo alkoholio vartojimą litrais 15 metų ir vyresniems gyventojams, sumažinti vartotojų, kuriems gresia pavojus, dalį per praėjusius metus, taip pat sumažinti su alkoholiu susijusias ligas ir mirtingumą nuo alkoholio vartojimo (pvz., kepenų cirozės, eismo įvykių, skendimo, sužalojimų, savižudybių atvejai). Remiantis EBPO ataskaitos „Health at a glance 2023“ duomenimis, užregistruotas suvartojamo alkoholio kiekis Latvijoje yra didžiausias tiek Europos Sąjungos, tiek Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalyse – 12,1 l vienam gyventojui, išskyrus turistų suvartojimą alkoholio kiekį [<https://www.oecd.org/health/health-at-a-glance/>]. Latvijos darbingo amžiaus gyventojų alkoholio vartojimas, kuriems gresia pavojus, taip pat yra palyginti didelis (40 proc.) [Ligų prevencijos ir kontrolės centras. Latvijos piliečių sveikatos elgsenos tyrimas. (Vieno gėrimo metu suvartojamos 6 alkoholio dozės):

http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Latvijas_iedziv_veselibu_ietekmejosos_paradumu_petijums_2018_Zinojums.pdf], o tai yra daugiau nei Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Europos regiono vidurkis (30,4 proc.). Be to, alkoholio vartojimas Latvijoje lemia dideles finansines išlaidas, kurios, kaip apskaičiuota 2023 m. Latvijoje atliktame tyrime, sudarė 1,3–1,8 proc. BVP [<https://esparveselibu.lv/sites/default/files/2023-10/Gala%20zinojums.pdf>], o tai yra maždaug dvigubai daugiau nei pajamos iš alkoholio akcizo.

Atsižvelgiant į turimus Latvijos statistinius duomenis, turi būti įgyvendinama išsami politika ir sukurta sistema, kuria ribojama alkoholinių gėrimų reklama ir rinkodara, ribojama fizinė galimybė įsigyti alkoholio ir teikiama papildoma informacija vartotojams apie jo sudėtį ir žalingumą.

Papildomai ženklinant etiketėmis alkoholinius gėrimus, pagamintus Latvijoje ir iš kitų šalių pagamintus alkoholinius gėrimus, vartotojams būtų suteikta teisė žinoti alkoholinių gėrimų maistinę vertę, energinę vertę ir produktų sudedamąsias dalis, panašias į tas, kurios taikomos vynams Europos Sąjungoje ir maisto produktams. Taip vartotojai galėtų priimti informaciją pagrįstus sprendimus dėl to, kokius gėrimus vartoti ir kokiais kiekiais, ir įspėti tam tikras visuomenės grupes, kurioms alkoholinių gėrimų vartojimas yra pavojingas sveikatai. Tokie ir panašūs reikalavimai jau taikomi kitose ES valstybėse narėse.

Mažose alkoholinių gėrimų alaus daryklose gaminamiems gėrimams bus rodomos tik įspėjamosios piktogramos.

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Numatomas pereinamasis laikotarpis – maždaug 3 metai. Šis reikalavimas įsigalios 2028 m. sausio 1 d. Iki tos datos pagaminti gėrimai galės būti platinami iki jų atsargų pabaigos arba iki gamintojo nustatytos galiojimo pabaigos datos. Nors iš pradžių buvo planuojama, kad Europos Komisija, įgyvendindama Europos kovos su vėžiu planą, 2022 m. ir 2023 m. peržiūrės ir skatins rengti bendrus alkoholinių gėrimų ženklavimo etiketėmis reikalavimus, tokie teisės aktai dar nepradėti rengti, o Latvija, kaip valstybė narė, turi teisę pagal Europos teisę parengti nepriklausomas taisykles. Alkoholinių gėrimų, pirktų interneto svetainėje ar per mobiliąją programėlę, tiekimas pirkėjui ne anksčiau kaip praėjus šešioms valandoms po užsakymo sumažintų fizinę galimybę įsigyti alkoholinių gėrimų ir impulsyvų alkoholio pirkimą. Šis reikalavimas turėtų būti suderintas su Europos Komisija, nes tai gali turėti įtakos kaimyninių Latvijos šalių prekiautojų organizacinėms procesams, kad internetu perkami alkoholiniai gėrimai gali būti pristatyti per šešias valandas. Remiantis PSO rekomendacijomis mažinti alkoholio vartojimą ir jo padarinius, alkoholinių gėrimų prieinamumo ribojimas yra viena iš rekomenduojamų veiksmingesnio alkoholio vartojimo ir jo pasekmių mažinimo krypčių. Alkoholio pirkimo ribojimas yra vienas iš būdų sumažinti didelį gyventojų suvartojamo alkoholio kiekį. Be to, PSO 2022–2025 m. Europos alkoholio veiksmų plane [WHO Europe region, 2022, European framework for action on alcohol 2022-2025 https://www.drugsandalcohol.ie/37045/13/WHO_72nd_meeting_Framework_on_Alcohol-220604.pdf] pabrėžiama, kad reikia sutelkti dėmesį į strategijas, kuriomis siekiama apriboti alkoholinių gėrimų prieinamumą, atsižvelgiant į sparčią nuotolinės prekybos alkoholiniais gėrimais plėtrą valstybėse narėse. Iki 2020 m. alkoholinių gėrimų pardavimas pagal nuotolinės prekybos sutartį Latvijoje buvo uždraustas, tačiau COVID-19 laikotarpiu, siekiant sumažinti žmonių susibūrimus mažmeninės prekybos vietose, tai buvo leidžiama, todėl alkoholis tapo prieinamesnis visuomenei. Latvijoje narkologai atkreipė dėmesį į tai, kad alkoholio pardavimas internetu kelia didelį pavojų, nes padidės alkoholinių gėrimų prieinamumas, o tai visų pirma lėmė pavojų patiriančių alkoholio vartotojų elgseną. Be to, reikėtų pažymėti, kad Europos tyrime dėl COVID-19 pandemijos poveikio alkoholio vartojimui padaryta išvada, kad Latvija yra vienintelė šalis iš 18 į tyrimą įtrauktų Europos regiono šalių, kuriose alkoholio vartojimo dažnumas per COVID-19 pandemiją padidėjo. Visų pirma padidėjo žmonių, kurie iki pandemijos turėjo su alkoholiu susijusių problemų, alkoholio vartojimas [Kilian C., Neufeld M., Manthey J., et al. (2022) „Self-reported changes in alcohol and tobacco use during COVID-19: findings from the eastern part of WHO European Region“]. Nors Latvijoje neatlikta jokių konkrečių teisės aktų pakeitimų poveikio alkoholio vartojimui tyrimų, pastaraisiais metais kitose šalyse tokie tyrimai, įskaitant nuotolinės prekybos alkoholiniais gėrimais poveikio žmonių alkoholio vartojimo įpročiams tyrimus, atlikti. Tyrimai rodo, kad alkoholio pirkimas internetu COVID-19 pandemijos metu buvo siejamas su padidėjusiu alkoholio vartojimu ir susijusia rizika [HUCKLE, T., Parker, K., Romeo, J. S., & Casswell, S. (2021). Online alcohol delivery is associated with heavier drinking during the first New Zealand COVID-19 pandemic restrictions. *Drug and alcohol review*, 40(5), 826–834]. Kituose vertinimuose [Duthie, C., Pocock, T., Curl, A., et al. (2023). Online on-demand delivery services of food and alcohol: A scoping review of public health impacts. *SSM-Population Health*, 101349] taip pat nurodoma, kad alkoholio pardavimas internetu gali prisidėti prie pernelyg didelio alkoholio vartojimo ir su tuo susijusios rizikos. Reikalavimui taikomas pereinamasis laikotarpis, kuris įsigalioja 2025 m. birželio 1 d.

10. Nuorodos į pagrindinį tekstą:

11. Ne

12.

13. Ne

14. Ne

15. Taip

16.

Techninių prekybos kliūčių aspektas:

Projektas yra techninis reglamentas arba atitikties vertinimas

Projektas daro didelį poveikį tarptautinei prekybai

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Sanitarinių ir fitosanitarinių
pronių aspektas: Ne

Europos Komisijos
Direktyvos (ES) 2015/1535 Kontaktinis taškas
el. pašto adresas: grow-dir2015-1535-central@ec.europa.eu